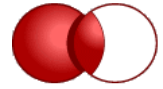

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

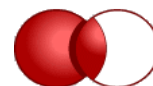
UR- 026, 010 -04/04

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31. 12. 2003. godine**

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

SARAJEVO

Sarajevo, srpanj 2004. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA
SARAJEVO**

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva zdravstva Sarajevo**, iskazanih na stranicama od 1 do 9, na dan 31.12.2003. godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment Federalnog ministarstva zdravstva. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH», broj: 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Po obavljenoj reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2003. godine, revizorski tim ukazuje na slijedeće činjenice:
  - **sistem internih kontrola nije u potpunosti uspostavljen, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu kod evidencije izdataka za materijal i usluge, doznake tekućih transfera, evidencije stalnih sredstava, blagajničkog poslovanja kao i uredskog poslovanja;**
  - **Ministarstvo nije primjenjivalo Zakon o izvršenju Proračuna u dijelu koji se odnosi na tromjesečno izvješćivanje Federalnog ministarstva financija o utrošenim sredstvima tekućih transfera;**
  - **popis imovine nije u potpunosti izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;**
  - **blagajničko poslovanje u potpunosti nije vođeno sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;**
  - **nisu se u potpunosti primjenjivale odredbe Uredbe o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova.**
4. Po našem mišljenju, a na osnovu provedene revizije, finansijska izvješća, osim napomena pod točkom 3, daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Federalnog ministarstva zdravstva Sarajevo, na dan 31.12.2003. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

---

mr.sc.Ibrahim Okanović, dipl.oec.

**IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA
za 2003.godinu**

I UVOD

Federalno ministarstvo zdravstva Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) formirano je na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave (u daljem tekstu: Zakon). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije iz oblasti zdravstva, a naročito poslove koji se odnose na: provođenje politike i strategije zdravstva u cjelini; sustav zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; praćenje i provođenje federalnih zakona iz oblasti zdravstva; funkcioniranje zdravstvenih ustanova i podsticanje razvoja suvremenih medicinskih tehnologija; razvoj infrastrukture zdravstva na teritoriji Federacije; izrada programa razvoja zdravstvene djelatnosti, te donošenje planova i programa mjera zdravstvene zaštite; međuentitetska i međukantonalna suradnja u oblasti zdravstva; osiguranje dostupnosti djelotvornim, sigurnim, kvalitetnim i ekonomičnim lijekovima i sprječavanju njihove zloupotrebe, praćenje stanja snabdjevenosti u lijekovima, sanitetskom materijalu i medicinskoj opremi, te utvrđivanje lista prioriteta za nabavku istih; koordiniranje projekta razvoja zdravstva FBiH u suradnji sa međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama, a s ciljem rekonstrukcije i obnove zdravstvenog sustava; nadzor nad radom u zdravstvu; izrada baze podataka prioriternih programa zdravstva; održavanje i širenje mreže računara za potrebe prijenosa podataka; sudjelovanje u implementaciji informatičkih projekata iz oblasti zdravstva; poslove sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije, kao i inspekcije za zaštitu od zračenja i radiacionu sigurnost; obavljanje i drugih poslova iz ovlasti Ministarstva.

U sastavu Ministarstva je Federalna uprava za zaštitu od zračenja i radiacionu sigurnost.

Prema Zakonu, sjedište Ministarstva je u Sarajevu. Ministarstvo je u 2003. godini bilo smješteno u Sarajevu, u ulici Titova br.9.

Financiranje Ministarstva vrši se iz proračuna FBiH, a finansijsko poslovanje obavlja se putem Trezora.

Na dan 31.12.2003. godine u Ministarstvu je bilo ukupno uposljeno 57 zaposlenika.

II OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Na osnovu obavljene revizije finansijskih izvješća za 2003. godinu konstatirali smo da je Ministarstvo jednim dijelom postupilo po preporukama koje su navedene u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2002. godinu Federalnog ministarstva zdravstva. Po preporukama prethodne revizije, u cilju otklanjanja nepravilnosti u radu, Ministarstvo je u 2003.godini donijelo niz podzakonskih akata:

- Finansijski plan izvršavanja proračuna FBiH u 2003. godini
- Pravilnik o procedurama slobodne nabavke robe manje pojedinačne vrijednosti
- Odluku o korištenju sredstava reprezentacije
- Odluku o pravilima za sprovođenje interne kontrole u Federalnom ministarstvu zdravstva
- Odluku o korištenju službenih vozila u Federalnom ministarstvu zdravstva

Pored gore navedenog, krajem godine, ministar je donio Rješenje kojim je imenovao Komisiju za praćenje namjenskog utroška sredstava Tekućih transfera za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju.

Ministarstvo nije postupilo po preporukama u slijedećim slučajevima: nije u potpunosti primjenjena preporuka koja se odnosi na uspješnije funkcioniranje sustava internih kontrola, nije u potpunosti primjenjivalo Zakon o budžetima/proračunima u FBiH i Zakon o izvršenju Budžeta/Proračuna FBiH za 2003. godinu u dijelu korištenja budžetskih sredstava za namjene koje su određene proračunom i to

do visine utvrđene proračunom u njegovom Posebnom dijelu, Zakon o računovodstvu, Pravilnik o knjigovodstvu i Uredbu o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Ministarstvo nije donijelo pisane procedure koje se odnose na utrošak goriva.

Kancelarijsko poslovanje u Ministarstvu, u dijelu prijema, otvaranja, pregledanja i raspoređivanja pošte, odnosno akata, zavođenja akata, dostavljanja predmeta i akata u rad, otpremanja pošte i stavljanja predmeta i akata u arhivu i njihovo čuvanje, nije se vodilo sukladno Uredbi o kancelarijskom poslovanju organa uprave i službi za upravu u FBiH.

II CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da se utvrdi da li su finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu u skladu sa svom zakonskom važećom regulativom, da se da ocjena računovodstvenog sustava, kao i ocjena sustava internih kontrola u smislu da li je prikladno postavljena za sprječavanje ili otkrivanje značajno pogrešnog prikazivanja kao i pribavljanje realne osnove da li finansijska izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi da li su poduzete sve mjere za prikupljanje i čuvanje javnih prihoda, te da li se korištenje javnih prihoda vršilo po propisanim ovlaštenjima i za utvrđene namjene.

Cilj revizije je postizanje potpune transparentnosti u radu Ministarstva, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno provođenje postavljenih ciljeva.

Revizija takođe uključuje davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje javnih sredstava putem jačanja internih kontrola.

IV NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sustav internih kontrola

U skladu sa INTOSAI revizijskim standardima, točka 142, utvrđeno je da li sustav interne kontrole pomaže zaštitu imovine i resursa, te da li se osigurava točnost i potpunost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskog izvješćivanja Ministarstva.

Ministarstvom rukovodi ministar, koji je imenovan odlukom Vlade u veljači 2003. godine.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost, predviđeno je radno mjesto sekretara, koje nije popunjeno, što se odražava na efikasniju organizaciju rada Ministarstva.

I pored unapređenja funkcioniranja sustava interne kontrole u odnosu na prethodnu godinu, i donijetih podzakonskih akata krajem 2003. godine, njeno djelovanje treba i dalje unapređivati i proširiti na sve oblasti poslovanja Ministarstva u cilju potpune primjene zakonskih propisa i potpune i točne knjigovodstvene evidencije.

Provedenom revizijom za 2003. godinu, utvrdili smo da sustav internih kontrola nije u potpunosti funkcionirao u dijelu evidencije izdataka za materijal i usluge, doznake tekućih transfera, evidencije stalnih sredstava, blagajničkog poslovanja kao i uredskog poslovanja.

b) Izvršenje proračuna za 2003. godinu

Proračunom FBiH za 2003. godinu, koji je donio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, ukupno planirana sredstva Ministarstvu iznose 14.682.540,00 KM, a stvarno odobrena sredstva iznose 14.351.900,00 KM, što je manje za 330.640,00 KM.

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani u finansijskim izvješćima iznose 13.951.944,00 KM, što je u odnosu na sredstva odobrena proračunom u iznosu od 14.351.900,00 KM, manje za 399.956,00 KM ili 2,787 %.

Razlika stvarno utrošenih sredstava i ukupnih rashoda i izdataka iskazanih u finansijskim izvješćima u iznosu od 3.260,00 KM, predstavlja prekoračenje proračuna na poziciji Unajmljivanje imovine i opreme, jer na toj poziciji nije bilo dovoljno sredstava za izmirenje ovih izdataka, što je potvrđeno od strane ovog Ministarstva. Ovo prekoračenje je evidentirano na poziciji-Neraspoređeni višak prihoda i rashoda, a izmiriti će se na teret 2004. godine.

Proračunska sredstva koristiti sukladno Zakonu o budžetima/proračunima u FBiH i Zakonu o izvršenju budžeta/proračuna FBiH za 2003.godinu, za namjene koje su određene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.

Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u finansijskim izvješćima iskazani su u iznosu od 1.539.531,61 KM, što je u odnosu na stvarno utrošena sredstva u iznosu od 1.536.271,61 KM, više za 3.260,00 KM.

Više ostvareni rashodi odnose se na izdatak za unajmljivanje prostora.

Uvidom u obračun i isplatu putnih troškova, metodom slučajnog uzorka, uočili smo da su se u Ministarstvu isplaćivale dnevnice za službena putovanja ministru koji je dužnosnik Vlade FBiH. Takođe smo utvrdili da je putne naloge za službeni put ministru potpisivao sam ministar i da se nije pisalo izvješće o obavljenom službenom putovanju. Takođe smo uočili da su se putni troškovi isplaćivani i osobama koje nisu zaposlenici ovog Ministarstva, a čija suradnja sa Ministarstvom nije regulirana ugovorom, kojim bi se definirala prava i obveze Ministarstva i osobe kojoj se plaćaju troškovi.

U okviru pozicije Izdaci za materijal i usluge, Proračunom za 2003. godinu planirana je Nabavka medicinskog materijala u iznosu od 1.556.760,00 KM, a stvarno utrošeno 1.287.895,50 KM, od čega:

- 1.002.363,00 KM za nabavku lijekova,
- 55.901,00 KM za nabavku medicinskog i stomatološkog materijala,
- 229.635,50 KM na ime izdataka za obrazovanje kadrova.

Revizorski tim smatra da nabavka ovog materijala nije evidentirana sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i da ne predstavlja izdatke za materijal i usluge Ministarstva. Federalno ministarstvo zdravstva je trebalo uticati na raspored stavki prilikom planiranja Proračuna i poziciju Nabavke medicinskog materijala predvidjeti u okviru Tekućih transfera. Sredstva su se namjenski koristila za nabavku vakcina i imunoloških preparata, odnosno za sprovođenje protuepidemijskih mjera u FBiH, prema postojećem zdravstvenom stanju stanovništva po kantonima, na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo FBiH.

Revizorskom timu nije poznato, da li su kantonalni zavodi za javno zdravstvo dostavili zbirna izvješća o izvršenoj imunizaciji Zavodu za javno zdravstvo FBiH, što je trebalo u skladu sa Naredbom o programu obveznih imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti u 2003. godini.

Takođe nije poznato, da li je Ministarstvu dostavljena povratna informacija od strane Zavoda za javno zdravstvo FBiH.

U okviru Nabavke medicinskog materijala, na poziciji Izdataka za obrazovanje kadrova evidentirani su izdaci koji se odnose na isplate naknada članovima komisija za polaganja specijalističkih ispita, polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova.

Ministar je na osnovu Pravilnika o specijalizaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika, Pravilnika o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika i Pravilnika o registraciji lijekova donio rješenje kojim je utvrdio visinu naknada za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika, visinu troškova postupka u vezi izdavanja odobrenja za stavljanje lijeka u promet, kao i visinu naknada za angažovanje u radu članovima komisija.

Sa članovima komisija nisu se zaključivali ugovori, kojima bi se regulirala njihova prava i obveze sa Ministarstvom. Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da se porez na promet proizvoda od 30% uredno obračunavao i plaćao, dok se porez na promet usluga od 10%, nije obračunavao ni plaćao.

Revizorski tim smatra da je ove isplate trebalo evidentirati na poziciji Ugovorenih usluga i da ovakva evidencija nije sukladna Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Ministarstvo u 2003. godini nije postupilo sukladno Pravilniku o postupku podnošenja poreznih prijava i Pravilniku o dopunama Pravilnika o postupku podnošenja poreznih prijava jer Poreznoj upravi nije podnijelo obavijesne prijave za primaoca sredstava po osnovu rada u komisijama. Ovim obavijesnim prijavama se daju informacije o finansijskim transakcijama između isplatioca i primaoca sredstava za izvršene usluge u iznosu od 1.000,00 KM i više u toku jedne kalendarske godine.

Nabavka goriva u 2003. godini vršila se na osnovu Ugovora o kupoprodaji motornih goriva i maziva zaključenog sa dobavljačem u 2001. godini. Odabir najpovoljnijeg dobavljača u 2003. godini nije se provodio, a kontrola utroška goriva za vozila koja koristi Ministarstvo, nije se vodila.

U okviru izdataka za usluge prijevoza i goriva, na poziciji Prijevoz robe, evidentiran je iznos od 3.580,17 KM, na ime utrošenog goriva od dobavljača sa kojim je zaključen ugovor, a računi plaćeni putem Trezora. Ostalo utrošeno gorivo evidentirano je na poziciji Benzin i plaćalo se u gotovom novcu preko blagajne.

Na poziciji Izdaci za ostali administrativni materijal, evidentiran je račun za nabavku mobitela u iznosu od 627,00 KM, za potrebe ministra. Ovakva evidencija nije sukladna Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, jer se pomenuta nabavka odnosi na stalno sredstvo, a ne na administrativni materijal. Pomenuti račun nije protokoliran, niti je ovjeren od strane ovlaštene osobe koja odobrava plaćanje. Revizorskom timu nije dato na uvid zaduženje o preuzimanju mobitela. Takođe, postupak odabira najpovoljnijeg dobavljača za ovu nabavku nije proveden.

U finansijskim izvješćima, na poziciji Unajmljivanje imovine i opreme evidentiran je iznos od 35.852,04 KM, a u analitičkoj bruto bilanci iznos od 32.592,04 KM. Razlika u iznosu od 3.260,00 KM predstavlja prekoračenje proračuna za 2003. godinu za koju nije bilo dovoljno sredstava da se račun izmiri.

Ovaj izdatak odnosi se na iznajmljivanje poslovnog prostora za federalne granične sanitarne inspektore koji su zaposlenici Ministarstva. Iz razgovora sa odgovornom osobom doznali smo da se odabir najpovoljnijeg ponuđača u 2003. godini nije provodio zbog toga što je teško utvrditi kriterije za javni oglas jer po prirodi posla ovi zaposlenici su vezani za carinarnice i granične prijelaze.

Ministarstvo je u okviru grupe Izdataka za tekuće održavanje, na poziciji Usluge opravki i održavanje zgrada, iskazalo vrijednost radova na ime adaptacije krova na zgradi gdje je smješteno Ministarstvo u iznosu od 10.000 KM.

Naime, Zavod za kontrolu lijekova uputio je obavijest Federalnom ministarstvu zdravstva i Zavodu za javno zdravstvo FBiH da je Vlada odobrila sredstva za adaptaciju krova na poslovnoj zgradi gdje su smještene sve tri pomenute institucije. Sredstava za ove namjene odobrena su Odlukom o unutarnjoj preraspodjeli sredstava iz proračuna FBiH za 2003. godinu. Federalno ministarstvo financija je sredstva u iznosu od 10.000,00 KM doznačilo Federalnom ministarstvu zdravstva na poziciju «Izdaci za tekuće održavanje».

Federalno ministarstvo zdravstva na uvid nam je dalo avansnu fakturu ispostavljenu od poduzeća za projektovanje, inženjering, izgradnju, proizvodnju i trgovinu AB TECHNICS d.o.o. Sarajevo, na ime izvođenja elektroinstalaterskih radova na pomenutom objektu. Iz razgovora sa ovlaštenom osobom doznali smo da se odabir najpovoljnijeg ponuđača nije provodio sukladno Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i izvođenju radova, a faktura na osnovu koje je Federalno ministarstvo zdravstva izvršilo plaćanje, ispostavljena je Zavodu za kontrolu lijekova, a ne Ministarstvu.

U okviru Ugovorenih usluga, evidentirani su i Izdaci za usluge reprezentacije u iznosu od 2.909,00 KM, koji revizorski tim ne može potvrditi kao konačan, jer su izdaci za reprezentaciju evidentirani i na drugim pozicijama, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Računi nisu protokolirani, niti su ovjereni od strane osobe koja je koristila uslugu, niti od odgovorne osobe koja odobrava plaćanje. Takođe smo uočili da su se kroz blagajnu isplaćivali i računi za usluge

reprezentacije bez pojedinačne specifikacije jela i pića. Po preporuci prethodne revizije, Ministarstvo je donijelo Odluku o korištenju sredstava reprezentacije, koja nije u potpunosti primjenjivana.

Na poziciji Usluge primarne zdravstvene zaštite, evidentiran je iznos od 26.027,17 KM, na ime troškova nadzora nad teškim akutnim respiratornim sindromom-SARS-om. Ovakva evidencija nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, jer se ove usluge ne odnose na usluge koje su izvršene za potrebe Ministarstva.

Metodom uzorka utvrdili smo da su se na ime ovih usluga plaćali računi koji nisu glasili na Ministarstvo, što takođe ukazuje na nedostak interne kontrole.

Federalni ministar zdravstva donio je rješenje i imenovao Krizni stožer, koji je bio dužan pratiti epidemiološku situaciju u FBiH u svezi SARS-a, poduzimati potrebne mjere, surađivati sa kriznim stožerima Republike Srpske, susjednih zemalja, te zemalja Evrope. Takođe, Krizni stožer je bio dužan redovito izvještavati ministra o svom radu, a najmanje jednom u 15 dana podnijeti i pismeno izvješće.

U poziciji Ostalih nepomenutih usluga i dadžbina, evidentirana je i nabavka umjetničkih slika u iznosu od 3.300,00 KM. Sa računa se ne može vidjeti za koje namjene je izvršena nabavka, da li za potrebe Ministarstva ili za reprezentaciju. U svakom slučaju ovakva evidencija nije sukladna Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, i nije se mogla evidentirati na ovoj poziciji

Prilikom planiranja proračuna za narednu godinu, više surađivati sa Federalnim ministarstvom financija-Sektorom za planiranje proračuna, kako bi se Nabavka medicinskog materijala (Izdaci za obrazovanje kadrova, Lijekovi i Medicinski stomatološki materijal) koja se do sada planirala u okviru Izdataka za materijal i usluge Ministarstva, planirala u okviru pozicije Tekućih transfera;

Obračun i isplatu putnih troškova vršiti sukladno Uredbi o naknadama za putne troškove, samo za zaposlenike Ministarstva kao i spoljne suradnike, ukoliko su međusobne odnose regulirali ugovorom;

Isplatu naknada članovima komisija vršiti na temelju ugovora zaključenih sukladno Zakonu o radu i Zakonu o obligacionim odnosima; a isplatu poreza na naknade za rad u stručnim komisijama uskladiti sa Zakonom o porezu na promet proizvoda i usluga;

Ministarstvo treba sukladno Pravilniku o postupku podnošenja poreznih prijava i Pravilniku o dopunama Pravilnika o postupku podnošenja poreznih prijava Poreznoj upravi, podnositi obavijesne prijave za primaooce sredstava po osnovu rada u komisijama;

Donijeti pisana pravila kojima će se regulirati utrošak i kontrola utroška goriva; a odredbe Odluke o korištenju usluga reprezentacije u potpunosti primjenjivati;

Ministarstvo treba koristiti proračunska sredstva samo za namjene koje su određene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu sukladno Zakonu o izvršenju budžeta/proračuna u FBiH;

Evidenciju izdataka vršiti u obračunskom periodu u kome je obveza za plaćanje i nastala, sukladno Uredbi o računovodstvu i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;

Evidentiranje svih izdataka Ministarstva vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;

U svim slučajevima nabavke robe i vršenja usluga, postupati sukladno Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova.

Tekući transferi

Proračunom za 2003. godinu, ovom Ministarstvu na ime tekućih transfera planiran je iznos od 11.604.190,00 KM, a utrošeno je 11.364.274,60 KM. Struktura tekućih transfera je slijedeća:

• Transfer za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju	1.249.843,60 KM,
• Transfer za zdrav. inst. od značaja za Federaciju-nabavka vakcina	1.000.000,00 KM,
• Transfer za Federalni fond za zdravstvo	8.760.241,00 KM,
• Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu	354.190,00 KM,

Vlada FBiH je donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava tekućih transfera za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju. U pomenutom Programa utroška sredstava tekućih transfera, nisu definirani kriteriji za raspodjelu istih.

Na ime ovih transfera planiran je iznos od 1.200.000,00 KM, a stvarno je utrošeno 1.249.843,60 KM. Sukladno pomenutoj Odluci, federalni ministar zdravstva trebao je imenovati komisiju, koja će pratiti namjenski utrošak sredstava i o utrošenim sredstvima tromjesečno izvješćivati Federalno ministarstvo financija i Vladu FBiH. Mada je ministar imenovao Komisiju za praćenje namjenskog utroška sredstava, ista nije sačinila izvještaj o realizaciji Programa utroška sredstava Tekućih transfera za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju.

Metodom uzorka uočili smo da su na poziciji Transfer za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju, evidentirane i isplate na temelju rješenja, koje je donio ministar za JZU DOM ZDRAVLJA TUZLA, DOM ZDRAVLJA LIVNO i Kliniku za plućne bolesti i tuberkulozu KCU Sarajevo.

Sukladno rješenju, pomenute institucije o utrošenim sredstvima su trebale izvjestiti Ministarstvo u roku od tri mjeseca. Revizorskom timu na uvid nisu data izvješća o utrošenim sredstvima.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se prilikom isplate transfera za obavezno psihijatrijsko liječenje vršila isplata na osnovu Zakona o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH, a na osnovu ispostavljenih računa. Metodom uzorka utvrdili smo da su se u 2003 godini evidentirali računi koji se odnose na 2002. godinu, a i protokolirani su u 2002. godini. Revizorski tim smatra da ovakva evidencija nije u skladu sa Uredbom u računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, jer se računi nisu evidentirali u periodu na koji se odnose, čime je narušena akrealna osnova.

Proračunom za 2003. godinu, na ime Transfera za Federalni fond za zdravstvo, planiran je iznos od 9.000.000,00 KM u mjesečnim tranšama od po 750.000,00 KM, a izvršeno je 8.760.241,00 KM, što je za 239.759,00 KM manje.

Ministarstvo je na Trezor uputilo svih dvanaest tranši za doznaku sredstava u punom iznosu od po 750.000,00 KM, međutim, u Trezoru je evidentirano jedanaest tranši u punom iznosu i dio dvanaeste. Iz razgovora sa odgovornom osobom, doznali smo da u Ministarstvu ne znaju koji je razlog takve evidencije.

Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo da se sredstva ovih transfera doznačavaju Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – izdvojena sredstva Federalnog fonda solidarnosti na temelju mjesečnih zahtjeva, a ne Federalnom fondu za zdravstvo kojem su i planirana.

Revizorski tim je mišljenja, da se prilikom planiranja Proračuna za 2004. godinu u okviru tekućih transfera navede tačan naziv institucije kojoj će se i doznačavati sredstva.

Izvještaj o utrošku sredstava tekućih transfera za 2003. godinu, Ministarstvo nije podnijelo Vladi i Federalnom ministarstvu financija u sklopu Godišnjeg izvještaja o radu Ministarstva. Tromjesečno izvješće o utrošku sredstava tekućih transfera, nije se radilo, što nije sukladno čl.32. Zakona o izvršenju budžeta/proračuna FBiH za 2003. godinu.

Isplatu Transfera za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju, vršiti u skladu sa Programom raspodjele transfera za zdravstvene institucije od značaja za Federaciju, posebno u dijelu izvješćivanja Federalnog ministarstva financija i Vlade FBiH;

Ministarstvo treba da prati namjensko izvršavanje sredstava transfera kod korisnika putem redovnog podnošenja izvješća o utrošku sredstava;

Sukladno Zakonu o izvršenju proračuna FBiH, Ministarstvo treba tromjesečno izvješćivati o utrošenim sredstvima tekućih transfera Federalno ministarstvo financija, Federalno ministarstvo financija Vladi, a Vlada Parlament Federacije.

c) Stanje imovine, potraživanja i obaveza

U Bilanci stanja na dan 31.12.2003.godine, iskazana su stalna sredstva u vrijednosti od 252.745,72 KM. U ovom iznosu sadržana su i sredstva u pripremi u iznosu od 25.000,00 KM, koja u Ministarstvu nisu popisana.

Revizorskom timu date su na uvid popisne liste samo sa naturalnim popisom, a popisne liste u kojima je unijeto naziv i vrsta sredstva, jedinica mjere i nomenklturni brojevi za pojedine vrste sredstava, cijene po jedinici mjere i stvarno stanje utvrđeno popisom, nisu rađene. Takođe, putničko auto koje je na osnovu Odluke o dodjeli na privremeno korištenje motornog vozila ovom Ministarstvu ustupljeno od Federalnog ministarstva obrane, nije popisano na posebnu popisnu listu i nije dostavljena stvarnom vlasniku.

Nakon izvršenog popisa, sačinjeno je Izvješće popisne komisije o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara nepotpuno bez finansijskih pokazatelja.

Na temelju tako sačinjenog Izvješća, ministar je donio Odluku o usvajanju popisa stalnih sredstava i sitnog inventara na dan 31.12.2003. godine.

Ministar je donio Rješenje o obrazovanju komisije za popis novčanih sredstava, potraživanja i obaveza sa 31.12.2003. godine. Novčana sredstva u blagajni su popisana, a popis obaveza i potraživanja u Ministarstvu se nije izvršio.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su na dan 31.12.2003. godine iskazana potraživanja koja se odnose na blokirana sredstva kod Hercegovačke banke u iznosu od 221.089,69 KM, a ukupne obveze Ministarstva iskazane na dan 31.12.2003. godine iznose 3.242.017,55 KM, koje se sastoje od obaveza prema dobavljačima u iznosu od 3.158.386,05 KM i obaveza prema djelatnicima u iznosu od 83.631,50 KM.

Popis imovine, obaveza i potraživanja vršiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

d) Blagajničko poslovanje

Uvidom u evidencije blagajne, utvrdili smo da su se putem blagajne isplaćivali računi koji nisu ni po namjeni, ni po iznosima primjereni blagajničkom poslovanju. Metodom uzorka, uočili smo račune koji nisu bili uredno popunjeni, potpisani i ovjereni, kako od strane izdavaoca računa, tako i od strane osoba koje su koristile usluge, kao i odgovorne osobe u Ministarstvu.

Knjiga blagajne, kao obavezna pomoćna knjiga Ministarstva, nije se uredno vodila.

Nije priložena evidencija naloga za naplatu i naloga za isplatu gotovine. Blagajničko izvješće o svim uplatama i isplatama nije se vodilo na propisani način, ni za dane kad je bilo promjena u blagajni. U blagajničkom izvješću računi se nisu iskazivali pojedinačno, već su se nakon određenog vremena računi iste vrste zbrajali i evidentirali u jednom iznosu. Blagajničko izvješće nije odloženo uz ostalu dokumentaciju.

Ovako vođenje knjigovodstva blagajne nije sukladno čl. 3. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, po kome proračunski korisnici vode knjigovodstvo na osnovu računovodstvenih načela tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, blagovremenosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija.

Ministarstvo treba voditi knjigu blagajne koja se sastoji iz evidencije naloga za naplatu i naloga za isplatu gotovine i blagajničkog izvješća sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

e) Postupanje sukladno Uredbi o javnim nabavkama

Proračunom za 2003. godinu, za nabavku stalnih sredstava Ministarstvu nisu planirana sredstva. Međutim, Odlukom o unutrašnjoj preraspodjeli sredstava iz Proračunom FBiH za 2003. godinu,

Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 25.000,00 KM, na ime nabavke putničkog vozila za potrebe Ministarstva. Revizorskom timu nije data na uvid odluka kojom ministar odobrava nabavku putničkog vozila. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je provedena procedura oko postupka odabira najpovoljnijeg ponuđača i sa najpovoljnijim, dana 24. prosinca 2003. godine, zaključen je Ugovor o nabavci putničkog vozila (zamjena staro za novo) u iznosu od 37.877,11 KM.

Odredbe Ugovora nisu u potpunosti ispoštovane, jer je iznos od 25.000,00 KM plaćen bez prethodno ispostavljene fakture dobavljača, a ostatak u iznosu od 12.877,11 KM trebalo je izmiriti u roku od sedam dana nakon potpisivanja Ugovora. Do dana revizije ostatak duga nije izmiren.

Takođe nabavka goriva, mobitela, kao i izvođenje radova na ime tekućeg održavanja, nije se u potpunosti vršilo sukladno Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova.

Prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanja radova, Ministarstvo treba u potpunosti postupati sukladno Uredbi o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova;

Ministarstvo treba koristiti proračunska sredstva samo za namjene koje su određene proračunom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu sukladno Zakonu o izvršenju budžeta/proračuna u FBiH.

f) Ostali nalazi

Tokom revizije utvrdili smo, da Ministarstvo raspolaže hardverom i softverom koji su preuzeti po projektu «Osnovne bolničke službe», podprojekat «Informatički sistem zdravstvenog osiguranja» u cilju uvezivanja zdravstvenih institucija na teritoriji FBiH u jedinstven informacioni sistem.

Međutim, od strane Ministarstva nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje se može potvrditi pravo raspolaganja nad hardverom i softverom.

Imajući u vidu značaj cjelokupnog Podprojekta, potrebno je da Federalno ministarstvo zdravstva u suradnji sa ostalim zdravstvenim institucijama koje su učestvovala u realizaciji Podprojekta, izvrše uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za Podprojekat i poduzmu adekvatne mjere radi opravdanosti i realizacije istog, a u cilju kompletnog uvezivanja u jedinstven informacioni sistem. Takođe je potrebno utvrditi vlasništvo nad hardverom i softverom, kao i pravilno evidentirati stalna sredstva u Ministarstvu.

g) IT sistem

IT sistem ministarstva čine računala i štampači povezani u lokalnu klijent server mrežu. Zaposlenicima su kroz mrežu dostupni resursi Interneta, a u svakodnevnom radu koriste e-mail. U toku je i izrada web stranice ministarstva.

Na klijentima u mreži su operativni sistemi sa sigurnosnim nedostacima, što znači mogućnost neovlaštenog pristupa resursima računala. Radne stanice-klijenti, u značajnom broju, nemaju UPS, zaštitu od promjena napona i gubljenja podataka prilikom iznenadnih prekida napajanja električnom energijom.

Serveri (podatkovni i komunikacijski) su smješteni u zasebnu prostoriju koja nije adekvatno izabrana. Prolaz je za drugu kancelariju i na južnoj strani zgrade, što je od značaja jer nije klimatizirana.

Arhiviranje podataka (dokumenata) korisnika vrši se samo na radnim stanicama, a ne radi se zaštita podataka na serveru na eksterne medije (backup podataka).

Oprema i aplikacija iz projekta «HCIFS» u Ministarstvu se ne koriste za dobijanje indikatora i analizu, jer svi kantoni/županije ne koriste sistem.

U postojećoj organizacijskoj strukturi podršku IT sistemu daje grupa za razvoj informacionog sistema. Radna mjesta IT specijaliste i administratora mreže nisu popunjena.

Preporučujemo da se ispitaju mogućnosti za poboljšanje sigurnosti sistema (dogradnju/zamjenu zastarjelog hardvera kao preduvjet za instalaciju sigurnijih operativnih sistema na radnim stanicama, zaštitu podataka korisnika na server, pravljenje rezervnih kopija podataka sa servera); podizanje nivoa iskorištenosti postojećih IT resursa (npr. elektronsko arhiviranje i razmjena dokumenata); obezbjeđenje adekvatne podrške IT sistemu; edukaciju zaposlenika.

Preporučujemo izradu akata strateškog razvoja IT i sigurnosnih IT politika Ministarstva u cilju izgradnje IT sistema, koji će dati adekvatnu podršku poslovnim procesima i efikasnog upravljanja IT rizicima.

V ZAKLJUČAK

Revizijom finansijskih izvješća Federalnog ministarstva zdravstva za 2003. godinu, uočeni su nedostaci koji su uzrokovani nedovoljnim funkcioniranjem sustava internih kontrola. Nedostatak interne kontrole prvenstveno se odnosi na organizaciju rada Ministarstva, vođenje uredskog poslovanja, suštinske i formalne računovodstvene kontrole i ovjere ovlaštene osobe koja odobrava plaćanje.

Revizorski tim smatra, najbitnijim, da Ministarstvo više pažnje posveti što realnijem planiranju sredstava tekućih transfera, kao i njihovom namjenskom trošenju, jer se radi o značajnim proračunskim sredstvima. Obzirom na visok rizik odabira i trošenja sredstava transfera, potrebno ih je rješavati sukladno Zakonu o izvršenju budžeta/proračuna u FBiH i što realnijim kriterijima za raspodjelu.

Ministarstvo treba formirati nadzorno tijelo koje će pratiti namjenski utrošak sredstava transfera uz prethodno utvrđene kriterije raspodjele i o njihovom trošenju redovno podnositi izvješće Vladi FBiH.

Tijekom revizije smo konstatirali da je Ministarstvo krajem 2003.godine donijelo niz podzakonskih akata koji bi trebali doprinijeti boljem funkcioniranju sustava internih kontrola u 2004. godini.

KOMENTAR

Federalno ministarstvo zdravstva Sarajevo, u ostavljenom roku nije se očitovalo na Izvješće o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2003. godine.

Viši revizor: M. Ovčina,dipl.oec.

Vođa tima: V. Gadžić,dipl.oec.